Ч. 237. Чернівці, субота дня 26. жовтня (7. листопада) 1896. Річник XII.

ПЕРЕДПЛАТА
на „Буковину“ виносить на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . 1 „ — „
для заграниці 20 рублів або 40 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ
щодня кромі неділь і руских сьвят о год. 5. по пол.
Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)
Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Письма від селян.

Селянин про сьвящеників-румунїзаторів.

В письмі другого селянина читаємо о сьвящениках-румунїзаторах, то єсть о таких сьвящениках-Волохах, що руский хлїб їдять, а з Русинів хотять поробити Волохів. Він починає від такого разячого прикладу:

Наш панотець-Волох говорили в церкві проти горівки тай так людям серце зрушили, що ті аж плакали. Справдї, то нам подобало ся, бо кілько то гроша йде марно на горівку! Але приходить наш панотець з церкви до дому, розповідає жінцї, як люди плакали від проповіди, і каже собі дати порцию горівки, бо такий трудний, аж єму горло від проповіди висхло. Випив порцию, як кулак — і вже єму лекше. Але була при тім слуга, що перше слухала проповіди, а тепер видїла порцию в руках панотця — от она й розповіла людям, що панотець також пє горівку. Не великий то гріх, може і панотець випити порцию, тільки най би так людям не відраджував, що ті аж плачуть в церкві. Але то так нераз буває не лиш з горівкою, а й з иньшими річами. Каже нам наш панотець любити всїх, навіть ворогів; а він сам Русинів не любить і де тільки може, там шкодить їм. А ми то бачимо і яка нам наука з того?

Ви писали нераз у своїй ґазетї, яка нам біда з чужими панотцями, що нам на руску читальню ворогують і нераз волять з жидами йти в купі, як з нами, рускими мужиками. За то на вас, як нам розповідають, дуже вїдають волоскі і иньші ґазети, що ви нїби не шануєте наших панотцїв тай до унїї тягнете. Алє ми знаємо, що у вас такої думки не було і нема, що то самі волоскі панотцї прозивають нас унїятами, хоть ми такі православні люди, як они; а ті панотцї нехай перше самі себе шанують, коли хочуть, аби їх люди шанували.

Є панотцї такі, що ми за ними і в огонь скочили би — против таких нїхто не повстає, бо они правдиві слуги Божі, — а є знов по руских селах такі, що я не знаю, чому би не можна о них писати правду. Адже то і старші панотцї з резиденциї в Чернівцях повинні би знати, що лїпше довідати ся правди і порадити, аби панотцї були добрі, нїж закривати злі вчинки їх, а може ще й боронити їх.

А ті злі вчинки найдуть ся і в наших панотцїв-румунїзаторів. Що нас найбільше в них разить, то се, що як ми, мужики, хочемо заложити собі руску читальню і вчити ся, що они зараз против нас. Та найби собі вже самі і були против читальнї, аби тілько людий не баламутили. А то най тілько в якім рускім селї повстане читальня — ого! перший зараз стає против неї сьвящених-Волох або Москаль. Та давай далї людий, що закладають читальню, висьмівати, ріжними словами прозивати: „Ти ґалїциян! ти унїят! ти хочеш на унїю пристати!“ і таке иньше. Навіть в церкві у фелонї при службі божій забувають ся і всїляко називають нелюбих собі людий, машкарять їх, у церкві політику провадять; а що вже дома і на улици — то й не казати. Дехто-ж з селян гадає собі, що панотець спасенне дїло робить, називаючи всїляко читальників — і давай собі також від читальнї сторонити та читальників прозивати! В такім селї не щадить ся вже нї старости, нї родини, один другого пересьлїдує, один другого по судах тягає, в селї повстають дві партиї, а на чолї партиї противної читальнї стає хто? — панотець. Якже то нас не має болїти? Чи то по християньски, коли сам панотець сїє незгоду в селї? А хто з тої незгоди поміж двома користає: дурисьвіти, жиди, злодїї двірники і иньші.

Нашим душпастирям ми би нїчого не жалували, як би они нас добре пасли. Бо звичайна річ: зробить панотець щось добре для села, то село й для него повинно щось добре зробити. І коли панотець добре дбає о селян, то й єму самому з тим до-

---

39)

Фріц Рандель.

Повість з норвеского

Хр. Вінтерґієльма.

(Конець).

Се було справдї заманююче. Впрочім удало би ся також забавити ся в рід rouge et noir. Як би тепер натягнув вітрила, а впрочім веслував, як треба було веслувати, то могло би все залежати від гри щастя, але трохи партацтва було би в тім, подумав з усьміхом. А потому притвердив вітрила, але такой не виглядало, що постигне єго судьба, бо вже два рази напружили були два удари вітру всї свої сили, але такой їм не удало ся. Подумав, що видко сам мусить удавати судьбу.

Коли спостеріг, що має надійти третий удар вітру, що ще грізнїйше заповідав ся, потягнув мимовільним рухом вправного моряка знов за вітрила. Они стояли твердо.

Коли човно перехилило ся на бік і він почув, що вода ллє ся понад него, було тілько одно, що станудо перед єго душею: ратунок; всьо иньше уступило нагле з памяти, мов би нїколи не істнувало. Передовсїм думав про се, щоби не пішов під чайку, а потому, щоби видістав ся зі шнурів. Се були єго перші, ясні мисли. Але як виплинув назад з води з боку чайки, почув, що єго одно рамя придержувала линва, чи що оно могло там бути. Він не міг увільнити ся від того, а треба було як найскорше сьпішити ся. Потягнув сильно і думав, що увільнив ся, але рамя болїло єго сильно. Положив ся на крижі, щоби плисти, а в кишенї шукав за ножиком; але він мав на собі візитовий одяг і не було ножика при нїм. Хвилї були дорогі, линви вже ішли під спід. Керма чайки лежала на верха, але чайка повинна би плисти задля непромокаючих передїлок, і тому він мусїв видістати ся на гору. Вхопив ся за чайку, щоби висадитись на неї, але лїва рука не хотїла слухати, і болїла нестерпимо, як хватив за човно. Рука була зломана.

Тогдї не було иньшої ради, як найти конець шнурів; обвинув ними своє праве рамя на випадок, що рука могла би змучитись і не мати сили до тримання, бо море було не трохи неспокійне.

Доперва тепер пригадав собі, що він сам хотїв такого, але було в тім щось дуже лячне, щоби потонути у водї. Не міг рішитись, щоби пустити ся шнурів. Ух, се повільне потапане, нї!

„Ратунку!“ Прецїнь мусить хтось почути сей крик. Тому лежав на передї чайки, міг тілько до берега дивити ся, і не видів анї вітрила, анї нїчого иньшого. А буря надходила чим раз близше, ставало чим раз темнїйше, а глухий грім давав ся чути, вправдї без блискавки, але чим раз сильнїйше.

Вітер змагав ся, віяв понад керму з проникаючим свистом, море довкола скаженїло, а під чайкою було чути глубоке, хлипаюче, глухе плюскане, таке правильне і одностайне, як пендель стародавного годинника.

„Ратунку!“ — Коби вже раз блиснуло, то тогди міг би побачити, чи єсть яка поміч близько. Перед близько годиною переплив сюда через фіорд ґотенбурский парохід і тепер не було вже як сподїватись якого корабля. Він не чув иньшого звука крім вітру, моря і грому; се мішало ся в голосний шум, що наповняв єго жалем. Се-ж тревало цїлу вічність! А потому прийшла на-конець буря. Переходила власне понад ним. Блискавка осьвітила всьо так ясно, як в день, і зараз потім наступив громовий лоскіт. Єму здавало ся, як би се тріщала чайка, а море успокоїло ся наче прибите бурею.

Постановив чекати на слїдуючу блискавку і уважати, чи не побачить яких вітрил над водою. Але він видів всьо иньше, дерева на верхах гір, кождий домок з осїбна на горбах, шумлячі филї коло островів і при березї, та дві білі меви, що сьпішили ся до суші. Як би яке однїсїньке вітрило або яка чайка знаходила ся на мори, був би єї побачив, але він не видів нїчого.

Мимо того найшов немов товариство в тих блискавках і в тім громі; они переривали одностайний кипучий шум довкола него і віддїляли єму хвилї в тім безмежнім часї, а опісля він міг виглядати за помочею. Мусїло бути тепер коло півночи, а буря тревала так довго, думав.

„Ратунку!“ кликав по кождім громі; може

бре. Але у нас дуже часто буває так, що чужі нам панотції вміють нас тілько стричи, а не пасти. Они так, як ті тандитні ремісники, роблять лиш, аби з рук дати, а чи та їх робота добра, їх то не обходить, коби лиш самі по паньски жили. Найлїпше то Гуцул або Липован каже: „Панотче, дійте нас і стрижіть, але за то нас добре пасїть!“ І не дармо можна від Гуцулів або Липованів, як до нас з якою марфою прийдуть, почути бесїду: „Ваші панотції вміють вас тілько стричи, але пасти не вміють і не хочуть. А ви, сараки, геть помарнїли!“ Міг би я вам до того подати прикладів цїлу купу, але то хиба на иньший раз лишу.

А нинї ще вам напишу о уніятах. Дивує нас, мужиків, страх тото, чого наші панотції-румунїзатори против уніятів і иньших обрядів гірші, як против жидів, особливо, коли з людьми иньших обрядів не жиють добре. Тогди они показують ся, як які погани. Знаю припадкі такі: Умирає на селї уніят або Поляк. Коли православний панотець жив з ним або з его родиною добре, то каже єму три рази дзвонити, сам іде на похорон і позваляє хоронити на православнім цминтари, бо врештї иньшого нема. Се, розуміє ся, не є нїчо злого, так повинно бути, бо церков учить нас: „Люби ближнього, як самого себе.“ Але от що робить той сам панотець потім: Помре иньший уніят або Поляк, з котрого родиною панотець жив у незгодї, то вже він тепер нїяк не дасть ся ублагати, аби позволив покійника похоронити на православнім цминтари, бо иньшого нема. Таке трафило ся недавно в однім селї. Померла уніятска дитина. Православний панотець-румунїзатор заборонив в церкві дзвонити і замкнув браму від цминтаря на ключ, так що уніятский сьвященик чекав більше, як дві години під брамою, посилав дармо післанців по ключ, а коли все те не помагало, казав браму розбити і аж тогди поховав дитину.

На такім похоронї певно неодно слово впало на православнoто панотця, а таке слово потім ширить ся, в селї настає невдоволенє, недовірє до панотця і до церкви, — а коли потім спитають панотця, звідки то взяло ся, то він замісць признати ся до вини, зараз починає гукати на наших черновецких добродїїв та всю свою жовч на них виливати. Він скаже всюди, що нїчогісенько не винен, що то лиш черновецкі „унїяти“ винні тому. Він почне потім на всїлякі струни як найсолодше грати, але то вже нї єму нї селянам не помагає. І так наш бідний мужик пропадає на селї без опіки і без науки.

За таких панотців і на воловій шкірі не списав би всього. А що найгірше, они гнївають ся, коли їм то виткнути. Так не повинно бути! За правду нїхто не повинен гнївати ся, а коли що зле, то радше то направити, як викручувати ся.

УКРАЇНЬСКА ЛЇТОПИСЬ.

В Харкові і Київі істнують вже від кількох лїт так звані „Общества распространенія въ народѣ грамотности,“ се-б то просьвітні товариства. Відома річ, що ширити між україньским народом найлекше просьвіту книжками, написаними на народній мові, бо лише ся мова народови зрозуміла. Можна і треба було сподїватися, що наступить лише така, а не иньша постанова. А вже нїяк не можна було припускати обруситeльної постанови і в сїм дїлї, тим більше, що названими товариствами кермують люди осьвічені і, здає ся, не поклонники обруситeльної темноти і деморалїзациї. На чолї харківского товариства стоять люди, що повиходили з україньского народу, котрих батьки инакше не говорили, як по україньски. Ми маємо на гадцї паню Альчевску, тепер богату дїдичку і жінку банкира, та професора унїверситетского Баґалїя, родом з Київа. Що-ж ми бачимо під їх кермою? Харківске товариство зорґанїзувало в Харкові безплатну читальню і видало друкований спис книжок тої читальнї. Зі спису довідуємо ся, що та читальня має кілька тисячів книжок, та самі они російски, хоч би тобі одна однїська народною мовою україньскою!... Чи-ж се не глум? Міжтим відомо, що мінїстерство позволило на те, аби в народних читальнях на Українї були твори наших письменників Котляревского і Квітки. Та се ще не все лихо: Між російскими книжками згаданої читальнї майже нема книжок про Україну! Є книжка про Кольцова, а нема про Шевченка, про Квітку, про Костомарова; — є Рязина „Повѣсти изъ русской исторіи,“ а нема Костомарова „Русская исторія въ жизнеописаніяхъ...“ Є „творы Шиллера“ і між ними навіть фільозофія і естетика, але нема творів Шевченка, писаних російскою мовою або переложених на сю мову...

Гадаємо, що се простий недогляд, хоч і доволї чудний недогляд. Сподїваємо ся, що дд. Альчевска і Баґалїй поправлять отсей недостаток, а коли нема як і коли того треба, то они **п о в и н н і** (чуєте пп. Альчевска і Баґалїй, **в и п о в и н н і!**) удати ся до мінїстерства і роздобути дозвіл, щоби в народній читальни на україньскій землї були всї україньскі книжки, дозволені цензурою, а передовсїм повинні в читальнї бути твори Шевченка.

В Київі взяли, здає ся торік, керму товариства „Грамотности“ в свої руки такі люди, як дд. Науменко (редактор „Кіевской Старины“), Василенко, Лучицкий і и. під проводом ґенерала Косича (колишнього ґубернатора в Саратові). І тут прокинуло ся щось такого, що тхне тенденциєю „обрусенія.“ Маємо тут на гадцї пильноване, видавати для україньского народу часопись мовою російскою. Ще не знати, що із сих заходів буде. Але тимчасом знати, що київский ґубернатор ґенерал Тамара тої гадки, що київске товариство не досить пильнує обрусенія, та зачав вже ворогувати против того товариства. З того вийшла війна між двома ґенералами, з котрих один Тамара не вірить в „благонамѣренность“ другого. Товариство задумало орґанїзувати продаж книжок в Київі, Черкасах і Сьмілї. Треба гадати, що там **о д н а к о в о** продавали-б ся і книжки україньскі поруч з російскими. Ґенерал Косич удав ся до ґенерала Тамари о дозвіл. Але сей пристав лише на те, щоби продавати **т і л ь к о** шкільні книжки. Звістно, такий дозвіл можна приняти хиба як глум... Чи не був би справдї глум: орґанїзувати склад книжок на те, щоб за рік продати десяток букварів!?... Ґенерал Косич написав вдруге до ґенерала Тамари, щоб сей дав дозвіл орґанїзувати склади на продаж книжок що найменьше таких, які мінїстерство дозволило для народних читалень. Не знати, що на се скаже ґенерал Тамара і не можна вгадати, котрий ґенерал возьме гору? Чи військовий Косич, чи цивільний Тамара? Знати лише, що сему останному все і всюди привиджує ся „неблагонамѣренность.“

прецінь яке човно находило ся нинїшної ночи на мори, хотяй він не міг его звідси відкрити. Або чи не находив ся він може недалеко землї, щоби могли его звідтам почути? Єго рука так ослабла, що мусїв пустити конець і пробувати плисти, щоби випочати.

Чи справдї мало се бути дїйсностию, що він стратить тут житє?

Ну, тогди був би конець і потім punctum finale! Але він не міг дати сему віри; він був прецінь добре привязаний до чайки і сам знаменитий пливак, що умів без напруженя дати себе нести водї на крижах, хотяй убранє дуже єму тяжило. Вже-ж він мусїв знов пробувати вилїзти на гору на керму. Лївої руки не міг піднести.

„Ратунку!“ — Чув сам, що захрип, так довго вже кликав. Буря потягла на північний всхід і гудїла чим раз дальше і дальше. Ся мішанина шуму і гамору і плесканя знемагала его усею своєю одностайностию. Чи-ж нїхто не надійде вже нїколи? „Ратунку!“

Коби так знала его мати, в якім він находить ся небезпеченьстві! О мамо! Дотепер він не думав про неї. Цїлий дитинячий вік, всї ті ясні спомини — се найшло на него як горячкова боязнь, він не хотїв умирати.

Буря притихла, воздух прояснив ся трохи, але була ще ніч. Чи була темна ніч тогди, як Аазум застрілив ся? Нї, тогди не був би відважив ся. Мусїв бути день і мусїло сонце сьвітити. Але тут в сїй нічній пітьмі! Він бачив перед собою Аазума і сей образ не хотїв зникнути.

Потому зачав уперто думати про свою матїр, щоби позбутись того виду. Вправдї се помогло на хвильку, але з матїрю і з дитинячим віком виринув також Ведель і тепер видїв его знов, як проповідав на дровах у затоцї, чув его послїдні слова, вітер доносив їх до него — а потому побачив знов Аазума.

„Ратунку!“ Він пустив ся чайки, був прецінь добре примоцований до неї. Не тілько тїло чуло ся таким слабим, але і гадки ставали блїдими образами І виступили знов юрбою — мати, Аазум, Ведель, Кляра, Авґуста — він не міг їх відріжнити від себе.

Се не могло так бути довше, він не міг піддаватись ослабленю.

„Ратунку!“ Єму самому видало ся, як би слово звучало слабо. З великим напруженєм хопив він знов за край чайки і єму здавалось, як би се вирвало его з того оспалого настрою. Почав знов думати ясно.

„Чи се можливо, що ще щось есть по тім житю?“

На него наляг страшний, прикрий сумнїв, і підчас того, як думав над цїлою своєю сьвітовою мудростию, кликав безнастанно о поміч. Не чув, що его голос ставав чим раз тихший і тихший, а нарештї відказав зовсїм, коли єму здавав ся таким самим сильним, як его тревога витискала.

Він навіть не чув більше, як море клекотїло, бо оно утихомирило ся трохи, тай він вже призвичаїв ся також до него. Неначе би чув, що пливе в пустім просторі, не знаючи, куди его занесе.

„Ратунку!“

Остаточно було се таки загадкою; вже-ж прецінь міг бути таки Бог, але певним се не есть. Але також не есть певним, що нема жадного Бога. А як би був Бог, то через те ще не виходить, що житє не має ся кінчити раз для всїх. — Длячого вірили они всї в то — в житє поза гробом?

„Де він находив ся? І що се був за звук, що він почув? Голоси і удари весел. Они мусїли бути на другій сторонї чайки.“ Здавалось, наче би вступило в него нове житє, надїя виринула знов; він ухопив ся сильно за край чайки. Так він знаходив ся в водї привязаний.

„Ратунку!“ Чому не чули его? Чи не хотїв его нїхто чути? Як есть який Бог, то послухай мене — допоможи менї — позволь, щоби почули мій голос на березї!

„Ратунку!“ Вже тілько тревога кричала тепер в нїм, а голосу не було. Боже, допоможи менї — допоможи! Знов стояв перед ним Аазум і пхав его під воду, так що він не міг дихати. — А мати була так далеко, она допоможе. „Мамо, ходи, ходи!“ А Ведель стоїть при нїй. Они мусять бороти ся з цїлим сьвітом, щоби сюда прибути. Приходять за пізно! — Боже!

„Ратунку!“ — Стало сьвітло довкола него, він лежав на хвилюючій, зеленій луцї і снив в

Новинки.

Чернівцї, дня 6-го жовтня 1896.

Цїсар подарував погорільцям громади Нараїв, бережаньского повіта, 500 зр. запомоги.

Презенту на опорожнену гр. кат. парохію в Пістини одержав о. Михайло Левіцкий, гр. кат. парох в Обертинї.

Чому так помалу? Перед двома місяцями ми звернули увагу управи державних зелїзниць в Чернівцях на те, що на новім двірци в Чернівцях замісць руских написів є чисто московскі. На відповідне зажалене нашого полїтичного тов. „Руска Рада“ відповіла управа, що вскорі будуть ті написи змінені на рускі з рускою правописию. Коли ми се оповістили в нашій часописи, наробили кацапскі ґазети крику. Але ми ждали спокійно, бо надїяли ся, що управа зелїзниць полагодить скоро справу. Однак на жаль доси не поправлено всїх написий, бо все ще видко велику напись „Выходъ“ і т. п. Не знаємо, яка причина тому зволїканю з сторони управи зелїзниць, бо не хочемо навіть припустити, щоби пустий крик тих кількох „консерватистовъ“ мав управу зелїзниць наполохати. Ми бажали-б в інтересї подорожних, щоби написи таки дїйсно поправлено як найскорше.

Доповняючий вибір одного посла з міста Львова відбуде ся дня 9-го с. м., бо при оногдашнім виборі вибрано лише одного бурмістра Малаховского, а на другого посла голоси порозстрілювали ся.

З Городенки пишуть нам: Видїл Руской Бесїди у Львові дав без жадної причини димісию вдові по старім ветеранї руской драматичної штуки, покійнім Андрію Стечиньскім, ледви кілька місяців по его смерти. Навіть всякі „артистичні взгляди“ не виправдають того поступку супротив матери троїх сиріт по заслуженім членї не приватної, але громадскої інституциї. А найлїпшим доказом ужиточности п. Стечиньскої при театрі есть те, що п. Касиненко, директор театру, котрий вже також забирає ся з нашого театру і вимовив свою службу, бере п. Стечиньску з собою на Україну. Разом виїздить також і п-на Фінцерівна, а поступок Бесїди готов німстити ся на нїй самій, бо такі ужиточні сили не так легко найти. Управителем театру став п. Ольшаньский, режісером п. Янович.

Бідні ті Топорівцї зі своїм двірником, зі своєю славетною радою громадскою, зі своїми злодїями та ошуканцями. Що там уже не дїяло ся, а ще бідї не конець. Вчера доніс Двірничук до черновецкої прокураториї, що в ночи хтось обікрав касу громадску близько на шість тисяч зр. Мали то бути податкові гроші і иньші. Злодїй забрав заставні листи, а лишив як на глум пятку. Три вартівники „пильнували“ каси і якось злодія не бачили. Що то за злодїї, о тім всіляко толкують в селї; кажуть, що таки якийсь свій. — Дивуємо ся дуже властям, що до нинїшного дня не полагодили рекурсу в справі виборів громадских. Тепер, заким настане иньша рада громадска, всякі злодїї виробляють, що хочуть. А злий приклад іде від самого двірника Двірничука. До всїх тих злих учинків его, про які ми вже давнїйше писали, говорять ще, що він в селї ширить зіпсуте через то, що зводить чужі жінки. І не знати, коли вже раз тому конець буде. Чоловік, котрий щось два роки сидїв в криміналї за спроневірене і надужите власти; чоловік, на котрого підчас процесу о крадїж волів чотири судиї сказали, що і він крав — тепер двірникує так, що громадскі гроші пропадають, злодїї ґаздують мимо вартівників, в селї бійки і зіпсуте; а пан староста на то дивить ся і жде. Німцї пишуть собі помаленьки та вигідно, не спішать ся, а ту в селї хоч гинь. Коли власти не поспішать ся з полагодженем рекурсу, то тепер по тій крадежи громадских гроший готова така біда настати в Топорівцях, якої там ще не бувало. За довго вже люди ждуть.

Нова зелїзниця. У вівторок приїхала до Копичинцїв перша зелїзнича машина шляхом з Тернополя. Очивидно викликала ся подія велику втїху між дооколичним населенем, котре по дорозї витало машину окликами радости, а в Теребовли дожидала над'їзджаючих гостий військова музика. Небавом, надїють ся, що за 14 днїв, наступить торжественне отворене цїлого шляху, котре має наступити в присутности мінїстра зелїзниць ґенерала Ґуттенберґа. Також має до кінця сего місяця скінчити ся будова шляху з Тернополя до Галича.

Черновецка вистава викликала очивидне зацїкавлене між черновецким населенем. Хоч як у нас мало інтересують ся ще індустриєю, то таки завдяки стараням виставового комітету за чотири перші дни вистави загостили туди 1100 осіб, значить як на Чернівцї досить велике число. Треба до того знати, що сими днями число гостий значно збільшить ся, бо і студенти середних шкіл мають оглянути ту цїкаву виставу. Найбільше цїкавлять ся люди електричною кухнею, як то там за кілька хвиль чай вже зварений або ковбаса готова на столї. Люди, що ще не мають понятя о електрицї, дивлять ся на се мов на яке чудо.

Загадочна смерть. В селї Крукеничах, мостиского повіта, найшли минувшого тижня тамошного 22-лїтного учителя Володимира Косцюлека умерлого на лавцї в городї коло его хати. Груди покійного були простріленї. Позаяк нема причини підозрівати, що Косцюлек сам собі відобрав жите, то жандармерия розпочала енерґічні доходженя в сїй справі.

Мак Кінлєй, нововибраний президент американьских Сполучених Держав, походить з ірляндскої родини, котра вивандрувала до Америки ще 1750 р. Его прадїд брав участь в революциї під Вашінґтоном, а батько президента був властителем малої ферми, з котрої не мав великих доходів. Мак Кінлей родив ся в 1843 р., значить має тепер 53 роки. Маючи 17 лїт він вступив на унїверситет, але задля слабого здоровля мусїв покинути науку. Коли в 1861 р. вибухла домашна війна, він вступив в ряди добровільцїв, а яко 22-лїтний молодець одержав ранґу майора. Опісля скінчив унїверситет і відкрив адвокатску канцелярию в Кантонї. В 1876 р. вибрано его до конґресу, в котрім засїдав без перерви аж доси; в послїднім часї він був навіть президентом конґресу. Він то вступав ся так горячо за введенем більшого мита на заграничні, значить европейскі товари, так щоби Америка була більше свобідна від европейскої конкуренциї. Его вибрано в 1891 р. також ґубернатором малої держави Огіо і яко такий він горячо вступав ся за независимостию острова Куби, де повстанцї ведуть тепер війну з Іспанїєю. При виборі на президента Сполучених Держав одержав Мак Кінлей щось о один мілїон голосів більше, як его противник Браєн.

Нова читальня „Руской Бесїди“ буде отворена в недїлю, дня 8-го с. м., в Чорториї в хатї Василя Пилипюка. Основателї нової читальнї просять отсим сусїдні читальнї і взагалї всїх щирих людий о ласкаву участь в сїм народнім торжестві. — Щасть Боже!

Незвичайна подорож. На однім пароходї, що приплив сими днями до Плїмавс в Анґлїї, находив ся цїкавий подорожний. Єсть то австралїйский адвокат Гік, за котрим розписано гончі листи за спроневірене суми 800 фунтів штерлїнґів. Его випущено в Австралїї за кавциєю з вязницї, а він, користаючи з того утїк. За ним вислано в погоню полїцийного аґента, котрий слїдив его через Нову Зеляндию, відтак пустив ся дальше до Арґентини, де прибув на час, щоби зажадати видана злочинця. Але завдяки повільности арґентиньских властий, Гік утїк з жінкою до Бразилїї. Аж тут вкінци прихопив его аґент і арештував, та привіз до Анґлїї, звідки знов має відвезти его назад до Австралїї і віддати тамошним властям. До Австралїї поїдуть оба дорогою на Суез, так що і злодїй і аґент полїцийний об'їдуть мимо волї цїлу землю довкола.

Проміні Рентґена викликали в Портуґалїї передовсїм великий переворот в модї. Першою жертвою пав ґорсет, котрого зрекли ся передовсїм всї двірскі дами. А стало ся то в слїдуючий спосіб: Портуґальска королева зацїкавила ся сим винаходом і казала відфотоґрафувати свої двірскі дами. На фотоґрафіях показали ся фізичні збоченя від ношеня ґорсетів. З тої причини повстало на дворі королевої гасло: Геть з ґорсетами! Небавом зрекли ся всї заможнїйші Портуґальки тої нещасливої ґорсетки і тепер з достоїньством зносять всякі жарти, які позволяють собі портуґальскі часописи з тої нагоди.

На оригінальну гадку попав один пастор в Америцї. Він забажав побачити зібрані разом всї пари, котрі він в часї свого довголїтного урядованя повінчав. А що его дуже любили, то коли він оголосив в часописях своє бажане, роблено ему з ріжних сторін улекшеня. Товариства приватні удїлили ему своєї помочи, бюра зелїзничі дали знижені цїни їзди, а товариства театральні і музичні обіцяли свою участь в торжестві. Вкінци надійшов дожиданий день і около 300 супружих пар, окружених товпами цїкавих людий, з'явило ся перед пастором. Промовив пастор, промовило кількох з зібраних, а всї мови були веселі і повні дотепу. Глядячи так на ті зібрані перед собою товпи веселих супругів, тїшив ся пастор гадкою, що прецї его дїло не пішло на марно. Розрадований і утїшений запитав голосно: „Котрий з мужчин не сказав доси своїй жінцї нї одного прикрого слова, нехай піднесе руку.“ Лише одна рука піднесла ся, а по хвили показало ся, що властителем еї був молодий мужчина, котрого вінчане відбуло ся попередного дня.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 6-го листопада 1896 року.

Відень. Буджетова комісия полагодила буджет мінїстерства рільництва, при чім мінїстер ґр. Ледебур подав деякі поясненя. Потім принято титул „централя мінїстерства шкільництва.“ Мінїстер Гавч піднїс, що правительство по змозї увзглядняє бажане що-до піднесеня штуки, плеканя і відновленя старих памятників, та заявив, що наукові приготовленя для археольоґічних викопів на Всходї вже майже покінчені. За кілька місяців можна буде мабуть прийти до гарних результатів. Буковиньскому послови Лупулови відповів мінїстер, що для викопів коло старого замку в Сучаві вже заповіджено державну запомогу; а що-до відновленя церкви Міроуцкої, то ведуть ся в тїй справі переговори, бо можна би може дещо від гр. пр. релїґійного фонду на те дістати.

сьвітлї сонїчнім. Від часу коли був малим до теперішної хвилї стояло все перед ним в однім образї, але оно порушало ся в якімсь вирі і зробило ся чорною, великою кулею, що котила ся геть і ставала все більша і більша, котила ся через поля і лїси і далї сюди до него на траву. Тепер надходить, она роздавляє его, засланяє сонце; се цїлий простор сьвіта, а не куля більше, тілько величезна яма, пуста і чорна. — Але він не находив ся прецїнь на траві, лише плив в білім молоку і молоко було на усїх сторонах — а тепер потапав в нїм. Він не міг через него нїчо видїти, бо оно не було біле, тілько чорне...

*

На другий день, як засвитало, надплили два рибаки і запримітили перекинену чайку. Підпливши близше, завважали, що при нїй плив якийсь чоловік, що правою рукою був причеплений до кінця шнурів. Він визьвірив ся на них отвертима очима, як вода сполїкувала его зеленявими филями по лици. Она надала его трупячій блїдости золото-зелену краску, а уста були брудно червоно-жовті і через те сьвідчили, що труп лежав вже від кількох годин у водї.

І тілько всього остало ся по Фріцови Рандлеви. Про причину его смерти, про его дїла і змаганя, про напрям его думок повстали ріжні осуди, коли розійшла ся вістка про его смерть.

Переклав *Л. Лопатиньский.*

Відень. Намістництво долїшно-австрийске заборонило ввіз волів, безрог, кіз і вівцїв з кількох повітів Галичини і з вижницкого повіту на Буковинї задля пануючої там зарази.

Прага. Поспішний поїзд Прага-Берлин випав вчера з шин. З подорожних нїхто не ушкоджений; поїзд потерпів сильно. Причина нещастя ще не знана.

Атени. Вчера розпочав грецкий парлямент свої наради.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях.

За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.